

Vergaderjaar 2016–2017

34 550 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2017

Nr. 67

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 januari 2017

In mijn brief van 4 november 2016 (Kamerstuk 34 550 X, nr. 20) heb ik gemeld uw Kamer in januari 2017 te informeren over de stand van zaken van het dossier chroomhoudende¹ verf bij Defensie. In deze brief ga ik in op de ontwikkelingen sinds de vorige rapportage van oktober 2016 (Kamerstuk 34 550 X, nr. 9), waaronder de voortgang en uitbreiding van het onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), de verlaging van de grenswaarde voor chroom-6, de uitkomsten van de gezondheidskundige onderzoeken evenals de stand van zaken van de meldingen en de coulanceregeling.

Voortgang RIVM-onderzoek

In de rapportage van oktober 2016 heb ik gemeld dat de algemene vragen over chroom-6 (werkpakket 3) zijn beantwoord en dat het literatuuronderzoek naar de effecten van chroom-6 op de gezondheid (werkpakket 5.1) voor een belangrijk deel gereed was. Inmiddels heeft het RIVM laten weten dat het verzamelen van de wetenschappelijke literatuur in het najaar van 2016 is voltooid. De resultaten zijn vervolgens voor een inhoudelijke toetsing aan een groep deskundigen (expertgroep) voorgelegd. Aanvankelijk was het RIVM voornemens de vragen van (oud-)medewerkers in fases te beantwoorden. Dit heb ik in mijn brief van 21 oktober 2016 (Kamerstuk 34 550 X, nr. 9) ook gemeld. Naar aanleiding van gesprekken met deskundigen, en na behandeling in de paritaire commissie, heeft het RIVM er echter voor gekozen de communicatie niet eerder te starten dan na voltooiing van het onderzoek en de inhoudelijke toetsing door de expertgroep. Dit om zo volledig mogelijk te kunnen zijn. Het RIVM zal de resultaten van werkpakket 5.1 in februari 2017 bekendmaken in een emailbericht aan de (oud-)medewerkers, een brochure, een publicatie op de website en een interne nieuwsbrief.

¹ Waar in deze brief wordt gesproken over chroomhoudende verf, wordt verf met een bestanddeel chroom-6 bedoeld.

Uitbreiding RIVM-onderzoek

In mijn brief van 15 november jl. (Kamerstuk 34 550 X, nr. 25) heb ik de Kamer gemeld dat het huidige onderzoek naar het gebruik van chroomhoudende verf op de POMS-locaties wordt uitgebreid. De uitbreiding behelst een onderzoek naar het gebruik van CARC op de POMS-locaties en van chroomhoudende verf op andere defensielocaties. Deze uitbreidingen waren reeds voorzien. De voorbereidingen voor de twee onderzoeken zijn inmiddels in volle gang. Beide onderzoeken zullen binnen het huidige onderzoekskader worden uitgevoerd.

Verlaging grenswaarde chroom-6

Op 18 oktober 2016 is er een lagere wettelijke grenswaarde voor chroom-6 vastgesteld die per 1 maart a.s. in werking treedt. Deze verlaging heeft tot gevolg dat Defensie de werksituaties, waarbij blootstelling aan chroom-6 kan voorkomen, opnieuw gaat beoordelen ten behoeve van eventuele aanvullende maatregelen ten opzichte van de maatregelen naar aanleiding van de *Quick Scan* chroom-6 (zie Kamerstuk 34 000 X, nr. 87 van 30 april 2015). Ik zal u hierover in de volgende rapportage nader informeren.

Detectiepen

Om direct te kunnen bepalen of chroom-6 aanwezig is in oude verflagen op materieel, gebruikt het personeel sinds eind november 2016 een detectiepen. Deze «*chromate checker*» detecteert chroom-6 in de primer of coating. Zo kan personeel snel bepalen of chroom-6 op de werkplek aanwezig is en kunnen, zo nodig, snel beschermende maatregelen worden genomen.

Gezondheidskundig onderzoek

Alle medewerkers die nu nog aan chroom-6-verbindingen kunnen worden blootgesteld, wordt een preventief medisch onderzoek (PMO) aangeboden. Zij kunnen op vrijwillige basis deelnemen aan een urineonderzoek. Inmiddels hebben 283 medewerkers het PMO ondergaan en is bij 56 werknemers een urineonderzoek uitgevoerd. In geen van de urinemonsters werd een concentratie chroom-6 boven de screeningwaarde gevonden.

Meldingen, coulanceregeling en bezwaarschriften

Het aantal registraties bij het meldpunt van het Centrum Arbeidsverhoudingen voor Overheidspersoneel (CAOP) is sinds oktober 2016 nauwelijks gestegen, van 2556 naar 2561. Tot 2 januari hebben 719 (oud-)medewerkers een beroep gedaan op de coulanceregeling die in maart 2015 is ingegaan. Daarvan zijn 255 aanvragen toegekend en uitgekeerd. Er zijn nog zes aanvragen in behandeling. Er zijn 456 aanvragen afgewezen omdat deze niet voldeden aan de voorwaarden op het gebied van de aandoening, de functie of de duur van de blootstelling. Bij bezwaren die zich richten op de functie destijds of de duur van de blootstelling, wordt na een onafhankelijk advies zo nodig opnieuw naar de individuele situatie gekeken.

In de coulanceregeling staat vermeld dat een aanvraag kan worden ingediend binnen twee jaar na inwerkingtreding van de regeling (1 maart 2015). In de coulanceregeling staat ook dat deze termijn zal worden verlengd indien het RIVM-onderzoek niet binnen deze termijn is voltooid. Aangezien het RIVM-onderzoek niet voor 1 maart 2017 zal zijn voltooid, is

de termijn voor het indienen van aanvragen inmiddels verlengd, in ieder geval totdat het RIVM-onderzoek klaar is. Daarnaast zal bijlage 2 van de regeling (lijst met aandoeningen) worden aangepast als de uitkomst van het RIVM-deelonderzoek WP 5.1. daartoe aanleiding geeft.

Ten slotte

Uiteraard zal ik uw Kamer blijven informeren over de uitkomsten van de onderzoeken. De eerstvolgende brief met de stand van zaken is voorzien vóór het zomerreces. Indien zich voor die tijd nieuwe ontwikkelingen voordoen, zal ik uw Kamer daarover vanzelfsprekend informeren.

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert

Bijlage behorende bij Kamerbrief stand van zaken chroomhoudende verf, januari 2017

Werkpakket (WP)	Stand van zaken	Verwacht communicatiemoment naar (oud-)medewerkers
WP1: Algehele coördinatie	Doorlopend	nvt
WP2: Communicatie	Doorlopend	Doorlopend
WP3: Algemene vragen over chroom-6	Vragen zijn beantwoord.	Antwoorden zijn gecommuniceerd
WP4: Blootstelling aan chroom-6	Archiefdocumentenonderzoek voltooid. In augustus en september 2016 hebben gesprekken met (oud-)medewerkers per POMS-locatie plaatsgevonden. Het werkpakket zal naar verwachting begin 2017 zijn voltooid.	In samenhang met resultaten WP6 (zomer 2017).
WP5.1: Wetenschappelijk literatuuronderzoek gezondheidseffecten chroom-6	Toetsing resultaten door experts.	Start communiceren antwoorden februari 2017.
WP5.2: Inventarisatie gezondheidsaandoeningen onder (oud-)medewerkers	Inventarisatie (oud-)medewerkers bijna voltooid. Gevolgd door uitzetten vragenlijst en koppeling aan ziektebases.	Zomer 2017
WP6: Risicobeoordeling (groepsniveau)	Onderzoeksvoorstel voor risicobeoordeling naar verwachting einde van 2016 voltooid. Risicobeoordeling kan starten na voltooiën WP4 en heeft een doorlooptijd van een half jaar.	Zomer 2017
WP7.1: Algemene vragen medische testen/onderzoek	Literatuuronderzoek in volle gang.	Voorjaar 2017
WP7.2: Medische zorg voor (oud-)medewerkers	Archiefdocumentenonderzoek afgerond. Gesprekken met (oud-)medewerkers zijn gestart.	Voorjaar 2017
WP8.1: Normen/recht op bescherming algemeen	(wetenschappelijk) literatuur onderzoek in volle gang	Voorjaar 2017
WP8.2: Normen/recht op bescherming Defensie situatie	Archiefdocumentenonderzoek voltooid. Gesprekken met (oud-)medewerkers zijn gestart.	Voorjaar 2017
WP9: Aansprakelijkheid/juridische vragen	Literatuuronderzoek in volle gang.	Voorjaar 2017